

hoto příkazu učiněná, jsou závazná i pro žalovaného, který se přístupem za člena podrobil jeho stanovám a po rozumu stanov i takovýmto opatřením družstevních orgánů, zejména valné hromady. Ostatně byl by žalovaný nedůsledným, kdyby odpíral vyhověti opatřením, které odpovídají zákonům o stavebním ruchu a prováděcím nařízením, ale chtěl podržeti výhody z nich plynoucí. Vždyť podle jeho údajů v odvolacím spise převzal stát záruku za 70% stavebního nákladu; záruka státní propůjčuje se jen za podmínek zákona o stavebním ruchu a prováděcích nařízeních k nim. Nechce-li žalovaný tyto zákonné podmínky plniti, musil by se při nejmenším vzdáti záruky za oněch 70% zaručené zápůjčky a opatřiti si úhradu tohoto stavebního nákladu jinakým způsobem. Jak z listin v tomto sporu předložených jest patrné, dovolává se žalovaný neprávem toho, že i podle praxe ministerstva sociální péče lze o nájemním poměru mluvit jen, užívá-li bytu osoba, která není čekatelem. Žalovaný, trvaje na této námitce, uvádí v odvolání, že prý sám zástupce ministerstva sociální péče prohlásil při zakládání družstva v P., že čekatelé zaplatí jen svých 30% a to 15% hotově, 15% na první hypoteku, a zbytek 70% že jest pokládati za dar. Ale vše to, i kdyby snad nešlo o novoty v oprávněném řízení podle § 482 c. ř. s. nepřipustné, jest nezávažné, ana byla provedena stavba s finanční podporou ve formě záruky podle § 27 čís. 1 zákona čís. 35/1923, nikoli s finanční podporou podle § 27 čís. 2 téhož zákona. Stal-li se žalovaný čekatelem domku takto podpořeného a byl-li mu dům před realizací čekatelského poměru dán v užívání, podrobil se tím mlčky všem předpisům zákona a prováděcího nařízení a nemůže se proto odvolávati na to, že neužívá domu z titulu nájemního poměru, a rovněž nemůže vytýkati, že usnesení valné hromady o schválení nájemního řádu, platícího i ohledně rodinných domů a proti čekatelům, porušuje práva jím již nabytá, zejména práva prý nabytá z ujednání při vnesení staveniště do družstva, kdy prý bylo ujednáno, že čekatelé zaplatí veškerý stavební náklad a případné daně a poplatky družstvu nahradí a stanou se vlastníky domu, že však právě z toho důvodu nebudou platiti nájemné. Nelze proto žalobu zamítnouti z důvodů, z kterých vychází odvolací soud.

Čís. 9282.

Tím, že byla pozůstalost dědicům odevzdána, přestala býti právní osobností. Byla-li pozůstalost odevzdána a nedošlo-li k rozdělení podstaty a dědicové vedou dále obchodní podnik do pozůstalosti patřivší na společný účet, stávají se veřejnými společníky podle čl. 85 obch. zák. Žalobu jest řídití na firmu veřejné obchodní společnosti, třebas má společnost trvati jen po omezenou dobu až do ujednání dohody o rozdělení pozůstalostního jmění.

Stačí, stane-li se doručení obsílek a jiných dodání pro veřejnou obchodní společnost k ruce některého ze společníků oprávněných k zastupování, aniž by záleželo na tom, zda společník může sám či jen kolektivně s jiným zastupovati společnost. Nedostaví-li se pak k nařízenému

roku osoby oprávněné k zastupování společnosti před soudem, nejde o zmatečnost podle § 477 čís. 4 nebo čís. 5 c. ř. s.

Ujednání na čas projednání pozůstalosti, že budou po tuto dobu firmu zastupovati a znamenati správcové pozůstalosti kolektivně, bylo prodlouženo dědici fakticky tím, že si dali pozůstalost odevzdati nedílně před rozdělením pozůstalostní podstaty. Třebas dohoda tato nebyla zapísána do obchodního rejstříku, platí na venek proti třetím osobám, jež o ní nabyly vědomosti.

(Rozh. ze dne 18. října 1929, R I 697/29.)

Žalobě proti Anastazii Č-ové a firmě V. Č. o vyklizení pozemku p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e rozsudkem pro zmeškání vyhověl. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek i s předchozím řízením ohledně firmy V. Č. zrušil a žalobu proti ní odmítl. D ů v o d y: Odvolatelka uplatňuje zmatečnost řízení, kterou spatřuje v tom, že žaloba byla podána proti jedné dědičce Anastazii Č-ové a proti firmě V. Č. ačkoliv pozůstalostní řízení ohledně nejdůležitější částky pozůstalosti dosud není skončeno. První soud na základě pozůstalostních spisů správně zjistil, že pozůstalost Václava Č-a dne 2. října 1921 zesnulého byla odevzdací listinou ze dne 27. prosince 1924 právoplatně odevzdána dědicům manželce Anastazii Č-ové, synovi Františku Č-ovi a nezl. dětem Josefu a Jiřině Č-ovým každému jednou čtvrtinou do vlastnictví. V odevzdací listině bylo projednání pozůstalosti prohlášeno za skončené a byly knihovní zápisy na základě odevzdací listiny provedeny před podáním žaloby, o niž tu jde. Nemůže proto žaloba směřovati proti pozůstalosti Václava Č-a, jak odvolatelka mylně má za to, nýbrž jen proti dědicům, jimž byla pozůstalost odevzdána. Tito dědicové, jak pozůstalostními spisy jest zjištěno, stali se spolumajiteli kamenického závodu zůstavitelem pod protokolovanou firmou V. Č. vedeného a do pozůstalostního inventáře pojatého, spoluvlastníky předmětů k tomuto závodu patřících a ručí za pozůstalostní dluhy týkající se tohoto závodu. Nelze však míti za to, že dědicové Václava Č-a tvoří mlčky veřejnou obchodní společnost pokud se týče kamenického závodu pod firmou V. Č. dále provozovaného. Již ve projednání pozůstalosti poukázala Anastazie Č-ová v protokolu ze dne 9. října 1922 k tomu, že zesnulý Václav Č. určil svého syna Františka Č-a za svého nástupce v živnosti kamenické a že mu proto dal odborné vzdělání. Po odevzdání pozůstalosti byla správa kamenického závodu jménem dědiců svěřena Lubomíru K-ovi a měla tato správa trvati až do rozdělení majetku. Podle usnesení ze dne 11. listopadu 1926 zakazuje se Anastazii Č-ové až na další poukaz jakékoli samostatné vedení kamenického závodu a přijímání peněz bez svolení poručníka nezl. dětí a spoluvlastníka Františka Č-a z důvodu, že bez svolení spoluvlastníků nemá práva se spoluvlastnictvím volně disponovati a ustanovuje se za tím účelem prozatímní správce závodu kamenického. Dědic František Č. opětovně naléhal na rozdělení pozůstalostního jmění a vydobyl dokonce rozsudek obchodního soudu v Praze ze dne 8. května 1928, podle něhož

se k jeho žalobě povoluje zrušení spoluvlastnictví ke kamenickému závodu pod prot. firmou V. Č. provozovanému a Anastazii Č-ové, nezl. Josefu a Jiřině Č-ovým a Františku Č-ovi vlastnický náležejícího soudní dražbou a rozdělením stržených peněz mezi čtyři podílníky stejným dílem. František Č. v souzeném sporu prohlásil, že s jeho vedením a s podáním odvolání za firmu V. Č. nesouhlasí. Z toho všeho jest patrné, že mezi dědici Václava Č-a ani výslovně ani mlčky nedošlo k dohodě, tvořící společenskou smlouvu, že taková dohoda ani poručenským soudem ohledně nezl. Josefa a Jiřiny Č-ových nebyla schválena, že mezi dědici jsou značné nesrovnalosti ve příčině zděděného kamenického podniku a že tu není jednotné vůle tento podnik společně vésti, nýbrž že jde jen o prozatímní správu této části pozůstalostního jmění do doby, až bude provedeno rozdělení pozůstalosti. Nepokračují proto dědicové Václava Č-a v jeho obchodě pod firmou V. Č. vedeného jako veřejní společníci, nýbrž jen jako spoluvlastníci a nevztahují se na ně předpisy obch. zák. o veřejné obchodní společnosti. Zápis v obchodním rejstříku, podle něhož po dobu projednávání pozůstalosti budou firmu V. Č. zastupovati a znamenati všichni tři správcové pozůstalosti, Anastazie Č-ová, František T. a František Č., stal se bezpředmětným tím, že projednání pozůstalosti Václava Č-a bylo již skončeno a ono opatření platilo výslovně jen na dobu projednání pozůstalosti. Nelze proto souhlasiti s názorem prvního soudu, že jest fakticky prodlouženo a dosud v právní platnosti ono provisorium. Firma V. Č. jest sice ještě zapsána v obchodním rejstříku s poznámkou, že její majitel zemřel, že jeho dědicové provozují jeho obchod prozatím dále pod dosavadní firmou, aniž by tvořili veřejnou obchodní společnost, takže nositeli firmy V. Č. jsou všichni jeho dědicové pospolu. Jelikož podle čl. 15 obch. zák. firma jest jen jménem, pod kterým obchodník obchoduje, jest za nynějšího stavu firma »V. Č.« jen označením kamenického závodu z pozůstalosti Václava Č-a jeho dědicům odevzdaného a jimi vespolek pokud se týče společným správcem vedeného, takže firma »V. Č.« není označením dědiců Václava Č-a a nemá procesní způsobilosti, nejsouc označením ani fysické ani právnické osoby, nýbrž označením objektu, jsoucího doposud ve spoluvlastnictví dědiců Václava Č-a. Vzhledem k tomu mohou závazky z jednání konaných jménem firmy »V. Č.« vzejíti jen jednotlivým dědicům Václava Č-a, kteří je předsevzali, pokud se týče všem dědicům, konal-li je společný správce podle plné moci, takže jen tito dědicové mají procesní způsobilost podle § 1 c. ř. s., nikoliv firma »V. Č.«. Na tom nemění nic okolnost, že tato firma jako firma jednotlivce jest doposud v obchodním rejstříku zapsána; z toho, že jest poznamenáno úmrtí jejího majitele s tím, že další znamenání firmy bylo prozatímně upraveno jen na dobu projednání pozůstalosti, musila žalobkyně seznati, že o osudu firmy »V. Č.« není ještě rozhodnuto. I kdyby se však mělo za to, že žaloba proti firmě »V. Č.« směřuje proti souhrnu dědiců Václava Č-a jakožto spolumajitelů kamenického závodu pod touto firmou vedeného, byli by jen všichni dědicové pospolu povoláni firmu zastupovati. Do sporu vstoupili za firmu »V. Č.« jen dědička Anastazie Č-ová a poručník nezl.

Josefa a Jiřiny Č-ových, nikoliv dědic František Č. Nebyla proto firma »V. Č.« v řízení vůbec zastoupena a, jelikož dědic František Č. prohlásil, že nesouhlasí s vedením tohoto sporu, nelze vedení rozepře ani dodatečně řádně schváliti. Vzhledem k tomu jest tu zmatečnost podle § 477 čis. 5 c. ř. s. a bylo napadený rozsudek a předcházející mu řízení ohledně druhé žalované zrušiti a žalobu proti ní podle § 478 c. ř. s. odmítnouti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání po přípravném dalším jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jak již v rozhodnutí čis. 6960 sb. n. s. dovozeno, stávají se dědicové, jestliže pozůstalost byla odevzdána a nedošlo k rozdělení podstaty a jestliže dědicové dále vedou obchodní podnik do pozůstalosti patřivší na společný účet, veřejnými společníky podle čl. 85 obch. zák., při čemž jest podotknouti, že podle čl. 110 obch. zák. nastává právní účinnost veřejné obchodní společnosti proti třetím osobám i bez zápisu do obchodního rejstříku, jakmile společnost začne obchodovati. O takový případ tu jde. Do pozůstalosti Václava Č-a patří podle výpisu z obchodního rejstříku závod vedený zůstavitelem pod firmou kupce jednotlivce: »V. Č.«. Odevzdací listinou ze dne 27. prosince 1924 byla pozůstalost odevzdána dědicům Anastazii Č-ové, Františku Č-ovi, nezl. Josefu Č-ovi a nezl. Jiřině Č-ové stejným dílem a bylo toto projednání pozůstalosti ohledně těchto nezletilců poručensky schváleno. Tímto odevzdáním pozbyla pozůstalost způsobilosti, býti procesní stranou (§ 1 c. ř. s.) a, jak správně uvádí odvolací soud, nemůže již žaloba směřovati proti pozůstalosti. Z pozůstalostních spisů jest dále patrno, že nedošlo dosud k převodu firmy na určitou osobu právním jednáním mezi živými, nýbrž že obchod jest, a to, pokud jde o nezl. Josefa a Jiřinu Č-ových za účastenství a ingerence poručenského soudu dědici dále pod touž firmou veden. Tak podle pozůstalostních spisů byly pod firmou dále činěny objednávky, materiál nakupován, mzdy placeny a zboží prodáváno a společník František Č. domáhal se toho, by byl podnik veden na společný účet. Odvolací soud ustrojuje věc tak, že prý dědicové nepokračují v obchodu pod firmou »V. Č.« jako veřejní společníci, nýbrž jen jako spoluvlastníci, že firma není po rozumu čl. 15 obch. zák. označením dědiců Václava Č-a, že tedy, ana pozůstalost jest odevzdána, není označením ani fysické ani právnické osoby, nýbrž jen označením objektu jsoucího doposud ve spoluvlastnictví dědiců. Názoru tomu nelze přisvědčiti, ježto jest zneužíváním toho, co obchodní zákon rozumí v čl. 15 pod pojmem firmy. Ani v obecné mluvě neužívá se podobného výrazu jako »V. Č.« k označení neosobní hromadné věci nebo závodu. Dále jest poukázati na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 21. června 1927 R I 538/27, i žalující straně známému, kdež šlo o toto: Usnesením obchodního soudu v Praze ze dne 18. ledna 1927 byl ve firemní věci »V. Černý« povolen k žádosti Anastazie Č-ové a nezl. Josefa a Jiřiny Č-ových odklad zavedení rejstříkového pořádku až do rozhodnutí sporu, který František

Č. zahájil u zemského civilního soudu v Praze a v němž se domáhá výroku »Povoluje se zrušení spoluvlastnictví k závodu kamenickému pod prot. firmou V. Č. provozovanému.« Usnesení toto bylo v druhé a třetí stolici potvrzeno, při čemž nejvyšší soud přihlédl k tomu, že provisorium, zapsané do firemního rejstříku dne 18. března 1924, platilo jen po dobu projednávání pozůstalosti, a uvedl výslovně: »Neučinivše jiného opatření co do dalšího vedení závodu, prodlužují dědicové fakticky a z vlastního rozhodnutí provisorium, zapsané v obchodním rejstříku, vedou tedy vlastně společně stále jen zůstavitelův závod tak, jak byl pojat do pozůstalosti, tudíž i s firmou a není proto ani možno, by byla firma před konečnou úpravou jich vztahu k závodu vymazána.« Již toto stačí, by po rozumu § 1 c. ř. s. mohla býti žaloba řízena na firmu »V. Č.« jako firmu veřejné společnosti obchodní, a nezávažno jest, že společnost má snad trvati jen po omezenou dobu, až do ujednání dohody o rozdělení pozůstalostního jmění. Podle čl. 117 druhý odstavec obch. zák. a čl. IV. čís. 2 uvoz. zák. k c. ř. s. dostačí, stane-li se doručení obsílek a jiných dodání pro společnost k ruce některého ze společníků oprávněných k zastupování. Zákon nerozeznává, zda společník může sám či kolektivně s jiným zastupovati společnost. Ježto není ani tvrzeno, že jest Anastazie Č-ová vyloučena ze zastupování, byla žaloba za společnost právem doručena k její ruce. Jest věci vnitřního poměru společníků, jak si to zařídí, by zvěděli o tomto doručení a by mohli se účastniti určitého procesního úkonu. Nedostaví-li se pak na př. k nařízenému roku osoby k zastupování před soudem dle čl. 117 první odstavec obch. zák. oprávněné, nelze mluvit o zmatečnosti podle § 477 čís. 4 nebo 5 c. ř. s. a rozsudek zrušiti a žalobu odmítnouti, jak se neprávem stalo v druhé stolici. Z řečeného jest též patrné, že i doručení rozsudku k ruce některého ze společníků jest správné. Dovolací soud řešil též otázku, kdo smí zastupovati firmu V. Č. a zda byla firma ve sporu řádně zastoupena, an František Č. oznámil soudu, že nesouhlasí s vedením sporu. Jak již v citovaném rozhodnutí R I 538/27 dovozeno, bylo provisorium učiněné na čas projednávání pozůstalosti, podle něhož po tuto dobu budou firmu zastupovati a znamenati všichni tři jménem uvedení správce pozůstalosti kolektivně, dědici fakticky prodlouženo tím, že si dali odevzdati pozůstalost nedílně před rozdělením pozůstalostní podstaty, do níž patřil kamenický závod i s firmou, a že podnik ten i s firmou dále vedli, neučinivše ohledně zastupování firmy na venek (čl. 114 a násl. obch. zák.) jinaké opatření. Dohoda tato, třebaže proti předpisu čl. 86 obch. zák. nebyla dosud zapsána do obchodního rejstříku, platí podle zásady čl. 25 druhý odstavec obch. zák. na venek proti třetím osobám, které o ní nebyly vědomosti. V tomto sporu se žalobkyně sama této okolnosti dovolává, pročež není závady, by se k tomuto stavu věci nepřihlédalo. Z uvedeného jest patrné, že není v zákoně odůvodněno napadené rozhodnutí, i bylo k rekursu žalobkyně rozhodnouti tak, jak se stalo.